

Sygn. akt III PK 23/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa J. L.

przeciwko P. P.

o zapłatę 14.150 zł,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 września 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

z dnia 25 września 2012 r., sygn. akt VI Pa (...),

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 września 2012 r., VI Pa (...), Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. w sprawie z powództwa J. L. przeciwko P. P. o zapłatę kwoty 14.150 złotych: 1) zmienił wyrok Sądu Rejonowego - Sądu Pracy w S. z dnia 29 marca 2012 r., IV P (...) (oddalającego powództwo w całości) w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.433,33 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 lipca 2010 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.908 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za pierwszą instancję; 2) w pozostałym zakresie oddalił powództwo oraz apelację powoda od wyroku Sądu pierwszej instancji, a ponadto 3) zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 620 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Od całości wyroku Sądu Okręgowego pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zarzucił naruszenie art. 114 w związku z art. 122 k.p. oraz art. 233 w związku z art. 328 § 2 k.p.c. Skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenia wyroku Sądu drugiej instancji i orzeczenia co do istoty sprawy przez oddalenie powództwa w całości i zasądzenia kosztów procesu.

W piśmie procesowym sporządzonym na wezwanie Sądu drugiej instancji do usunięcia braków formalnych skargi kasacyjnej przez określenie wartości przedmiotu zaskarżenia, pełnomocnik pozwanego oświadczył, że wartość ta jest równa kwocie 14.150 zł "albowiem taka kwota stanowiła podstawę rozpoznania sprawy przed Sądem zarówno w I jak i II instancji". Skarżący wywiódł, że właśnie na taką kwotę opiewała kara nałożona przez Inspekcję Transportu Drogowego, zaś pozwany w toku całego procesu konsekwentnie prezentował stanowisko, zgodnie z którym wskutek zachowania powoda, na pracodawcę została nałożona kara pieniężna w wysokości 14.150 zł i z tej przyczyny skarżący "dochodzi takiego właśnie ustalenia przez Sąd Najwyższy". Dodatkowo "z ostrożności procesowej" pełnomocnik strony pozwanej oświadczył, że "zasądzona kwota na chwilę orzekania (...) wynosiła 12.137,95 zł" i dlatego od wyroku Sądu Okręgowego w tej sprawie przysługuje skarga kasacyjna.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c., skarga kasacyjna od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie jest niedopuszczalna w sprawach z zakresu prawa pracy o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. W rozpoznawanej sprawie pełnomocnik pozwanego oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego na kwotę 14.150 zł, co mogłoby prowadzić do oceny, że w rozumieniu przytoczonego przepisu skarga kasacyjna jest dopuszczalna. Jednakże Sąd Najwyższy tego stanowiska nie podziela.

Przedmiotem rozpoznania w sprawie (zarówno w Sądzie Rejonowym, jak i Sądzie Okręgowym) było zgłoszone w pozwie roszczenie pieniężne (które ma niewątpliwie charakter majątkowy) o zapłatę kwoty 14.150 zł. W myśl art. 19 § 1 k.p.c. kwota ta stanowiła wartość przedmiotu sporu w postępowaniu

pierwszoinstancyjnym. Takie żądanie zostało w całości oddalone wyrokiem Sądu pierwszej instancji. Powód zaskarżył apelacją niekorzystne dla siebie rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego, kwestionując je w całości, wobec czego wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym była tożsama z wartością przedmiotu sporu i wynosiła 14.150 zł. Ta wartość uległa jednak zmianie na etapie postępowania kasacyjnego, bowiem Sąd drugiej instancji w części zmienił orzeczenie Sądu Rejonowego i uwzględnił powództwo w odniesieniu do kwoty 9.433,33 zł. W pozostałym zakresie (stanowiącym różnicę pomiędzy kwotą zasądzoną a kwotą dochodzoną w pozwie) apelacja powoda została oddalona (a w konsekwencji oddalone powództwo).

Pozwany skargą kasacyjną objął całość wyroku Sądu drugiej instancji, a więc również część, w której oddalono apelację powoda. Oddalenie apelacji powoda oznacza, że w tym zakresie zostało prawomocnie oddalone powództwo, a więc jest to rozstrzygnięcie na korzyść pozwanego. Pogląd, że zakresem zaskarżenia kasacyjnego została objęta całość orzeczenia Sądu Okręgowego (w tym także punkt III jego sentencji zawierający rozstrzygnięcie o oddaleniu apelacji powoda) pozwany podtrzymał w pismach procesowych przedłożonych w odpowiedzi na wezwanie do usunięcia braków formalnych skargi, w których wyraźnie oświadczył, że wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego jest równa kwocie 14.150 zł.

W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że w sprawach cywilnych warunkiem dopuszczalności wniesienia przez stronę środka zaskarżenia jest istnienie interesu prawnego w zaskarżeniu (*gravamen*). Możliwość skutecznego wniesienia środka zaskarżenia jest więc uzależniona od tego, czy podmiot zamierzający skorzystać z takiego środka legitymuje się interesem prawnym we wzruszeniu orzeczenia, które ma dla niego charakter krzywdzący (por. przykładowo postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2005 r., II CZ 74/05, LEX nr 811842; z dnia 2 lipca 2009 r., III PZ 4/09, LEX nr 560868 i z dnia 10 lutego 2010 r., II PZ 32/09, LEX nr 585789). W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13 (LEX nr 1467203), której nadano moc zasady prawnej, przyjęto, że pokrzywdzenie orzeczeniem (*gravamen*) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka. W uzasadnieniu tej uchwały

wywiedziono między innymi, że odrzucenie przesłanki *gravaminis* umożliwiłoby obchodzenie warunku określającego dopuszczalność skargi kasacyjnej ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia przez objęcie zaskarżeniem orzeczenia w całości, mimo że w części było ono korzystne dla skarżącego. Wobec tego należy przyjąć, że w części, w której orzeczenie jest korzystne dla skarżącego, skarga kasacyjna jest niedopuszczalna ze względu na brak pokrzywdzenia (*gravamen*), a jej dopuszczalność w pozostałej części zależy od osiągnięcia progu wymaganej minimalnej wartości przedmiotu zaskarżenia.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że pozwany nie wykazał istnienia po swojej stronie interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia Sądu odwoławczego w części, która była dla niego korzystna (w zakresie punktu III sentencji, w którym oddalono apelację powoda). W szczególności w odniesieniu do tej części orzeczenia Sądu drugiej instancji pozwany nie powołał się na wystąpienie interesu publicznego, który wymagałby przeprowadzenia kontroli kasacyjnej w tym zakresie. Co do pozostałej części rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku (niekorzystnej dla pozwanego), to wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego wynosi 9.433,33 zł (taka kwota została prawomocnie zasądzona na rzecz powoda), a więc jest niższa od ustawowego progu dopuszczalności skargi kasacyjnej ustalonego w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c. Konsekwencją tego jest uznanie skargi kasacyjnej pozwanego za niedopuszczalną, co powoduje konieczność jej odrzucenia na mocy art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.